

Filosofen Nasser

Den egyptiske diktatorn har i sina tal och i en för några år sedan utgiven skrift framträtt som extrem nationalist, vilket huvudsakligen innebär att han förkunnar arabisk samlings under sin egen ledning för att slå ned Israel. Sannolikt under inflytande av de många gamla nazister som biträder den egyptiska regimen har Nasser nu börjat utveckla en något mera anspråksfull politisk ideologi, självallet av samma typ som kommunismens, nazismens och fascismens. Ett gott exempel härpå och på totalitär förkunneelse över huvud är en i engelska tidningar publicerad skrivelse av Nasser. En engelsk parlamentsledamot ur arbetarpartiet, Fenner Brockway, riktade för någon tid sedan en hemställan till Nasser att frige de enligt uppgift omkring 3 000 egypter som kastats i fängelse av politiska skäl. I sitt svar hävdar Nasser den uppfattning om frihetens natur som sedan årtusenden men alldeles särskilt i modern tid, under påverkan av Rousseau, Hegel och andra ideologer, blivit ett värn för tyranniet.

"Politisk frihet", skriver Nasser, "betyder överallt en frihet att tänka och handla som tillämpas i den nationella oavhängighetens och den fullständiga självstyrelsens intresse." Friheten blir därför "ett medel mot omstörtande rörelser som är skadliga för den samhällsorganisations hälsa". Från denna synpunkt måste förutsättas "att främmande ideologier i direkt motsättning till de nationella åskådningarna tjänar splittrande främmande intressen". De som söker verka för dylika idéer verkar alltså för ett "nationellt självmord" och måste "på ett eller annat sätt förintas". Att inte inskrida till de främmande idéernas förintande skulle innebära att "staten avstod från att verka för den trygghet som behövs för samhällets välfärd och existens".

Resonemanget är som sagt gammalt, men det är sällan det utformas med så primitiv cynism. Frihet att verka för en övertygelse medges endast dem vilkas uppfattning överensstämmer med det nationella intresset, med "den allmänna viljan", som Rousseau uttryckte saken. Ja, den medborgerliga friheten i ordinär mening är inte någon sann frihet, eftersom denna sanna frihet består i att verka för den nationella friheten, för nationens självständighet, säkerhet och makt. Åsikter som inte passar i sammanhanget förklaras inte bara vara omstörtande utan också "främmande" eller "utländska", och det är därför statens skyldighet att "förintas" deras förkunnare och anhängare.

Bakom dessa slutsatser ligger, precis som i andra totalitära regimer, tanken att de maktägande talar och handlar för hela folket, därför att de representerar den allmänna viljan eller riktigare den allmänna vilja som borde vara hela folkets vilja. Den ryske diktatorn företräder det ryska folket, även om detta folk blott genom fängelser, deporteringar och avrättningar kan hållas i tukt. Enligt den kommunistiska doktrinen är det lätt att ta ytterligare ett steg: den ryske ledaren företräder i grunden alla människors sanna intresse och därmed deras egentliga vilja; hans erövringar är därför befrielseverk, såsom då Kuusinen 1939 förklarades vara det finska folkets verkliga representant, trots att detta folk i sin mera tillfälliga och opplysta skenad slogs för att slippa Kuusinen styra. På alldeles samma sätt resonerade de nazistiska teoretikerna, med Hegel i sfället för Marx som intellektuell inspiratör. Hitlers valde var ett folkvälde, ty det tyska folket personifierades av Hitler; även Quisling var folkets, det norska folkets, man, trots att 99 procent av alla normän ännu inte bibragts förmågan att inse detta.

Nu har alltså även Nasser lärt sig de konstgrepp med vilka tyranniet förvandlas till folkstyre och det hårdaste förtryck blir den största frihet. Nasser är arabernas ledare; de araber som inte böjer sig för honom är folkfiender och bör förintas. Det skall erkännas att Nasser ännu inte är fullärd; såvitt bekant har han ännu inte — som de kommunistiska och nazistiska lärofäderna vid deras erövringar — påstått att det folk han vill angripa och slå ned, det judiska folket i Israel, egentligen i intresse och vilja representeras av den egyptiske diktatorn.

Den österrikiska samregeringen

av folkpartiet och socialdemokraterna, som i något skilda former verkat under hela efterkrigstiden, kommer att fortsätta, meddelas i de senaste uppgifterna från Wien. Förbundskansler Raab, folkpartist, som för några dagar avsåg sig regeringsuppdraget, möjligen i syfte att tvinga sitt eget parti till eftergifter, har nu fått fullmakt att samverka med socialdemokraterna på grundvalen av full likställighet i fördelningen av ministerposter. Efter varje nyval till nationrådet har svårigheter uppstått vid förnyandet av koalitionen, dels beroende på tvister rörande ministerposterna, dels därför att ett detaljerat program för regeringspolitiken skall utformas genom avtal mellan de båda samverkande partierna, som tillsammans alltid har en överväldigande majoritet inom representationen. Den senaste krisen efter nyvalen i maj har varit särskilt svår, främst beroende på att för första gången trots proportionalismen en klar divergens uppstod mellan röstetal och representation; socialdemokraterna fick en plats mindre i nationrådet än folkpartiet, men hade högre röstetal vid valet och ställer därför större krav än tidigare.

Att samregeringen nu kommer att fortsätta ä sannolikt till icke ringa del den socialdemokratiska förbundspresidenten Schärfs förtjänst; Schärf, tidigare under många år minister och vicekansler och med stor prestige inom båda partierna, hör till systemets principiella anhängare och anses ha väl samarbetat med regeringschefen Raab. Utgången av krisen kan väntas betyda att Österrike utan alltför svåra slitningar fullföljer sin utomordentligt framgångsrika sanerings- och återuppbyggnadspolitik.

Frisinnad Tidskrift

reagerar mot de inom högerns skymtande tendenserna att söka — eller kanske snarare låtsas söka — riva upp det i maj fattade pensionsbeslutet. Det är tilltalande att folkpartiet synes vara enigt om att inte följa den taktik som bebådats inom högern; att Frisinnad Tidskrift går på denna linje är särskilt tacknämligt, eftersom tidskriften tidigare ovanligt ivrigt och överdrivet angripit det nu antagna förslaget.

Emellertid förklarar tidskriften att "om folkmeningen stabiliseras på en annan linje", kan en fullständig revision av pensionsbestämmelserna bli praktisk politik. Det är ett konstigt påstående. Naturligtvis har tidskriftens redaktör, Waldemar Svensson, klart för sig att en klar och mera utbredd folkmening mot pensionsbeslutet inte kan mobiliseras; socialdemokraterna, som inom över-skådlig framtid måste förbli det största partiet, står utan tvekel fast vid beslutet. Menar då tidskriften att en eventuell borgerlig majoritet på några få mandat skall genomdriva en helt ny pensionsordning? Detta skulle förutsätta dels att de borgerliga bleve nägorlunda ense, dels att de systematiskt arbetade för revisionstanken, ty ingen inbillar sig väl att en ny folkmening så att säga växer fram av sig själv. En sådan borgerlig politik skulle i realiteten vara densamma som den inom vissa högerkretsar förordade, och Frisinnad Tidskrift synes alltså på en gång driva två skilda linjer.

Intet vore riskablare för de antisocialistiska partierna än att verka för pensionsbeslutets upprivande; om de gör det får de efter all sannolikhet aldrig majoritet, och om de till äventyrs på grund av andra förhållanden skulle lyckas nå flertal, kommer ett raserande av pensionsbeslutet att leda till katastrof för dem vid följande val. Vad som däremot kan och bör ske är att man i detaljer och under samarbete med socialdemokratin söker rätta till en del svagheter i pensionsbeslutet.